

1984/85:3

Onsdagen den 3 oktober

Kl. 14.00

Förhandlingarna leddes av andre vice talmannen.

1 § Andre vice talmannen meddelade att till kammaren inkommit läkarintyg för *Holger Bergman*, som var sjukskriven under tiden den 25 september–den 4 november 1984.

Erforderlig ledighet beviljades.

Andre vice talmannen anmälde att *Marita Bengtsson* (s) fr. o. m. den 4 oktober skulle tjänstgöra som ersättare för *Holger Bergman*.

2 § Föredrogs och hänvisades

Propositionerna

1984/85:1 till kulturutskottet

1984/85:2 till lagutskottet

1984/85:3 och 4 till justitieutskottet

1984/85:5 till bostadsutskottet

1984/85:6 till trafikutskottet

1984/85:7 till lagutskottet

1984/85:8 och 9 till skatteutskottet

1984/85:10 till jordbruksutskottet

1984/85:11 till lagutskottet

3 § Föredrogs och hänvisades

Proposition

1984/85:12 till bostadsutskottet

Beträffande detta ärende hade regeringen föreslagit att riksdagen skulle besluta att motionstiden förkortades till fem dagar.

Kammaren beslöt förkorta motionstiden till att utgå måndagen den 8 oktober.

Nr 3

Onsdagen den
3 oktober 1984

*Meddelande om
interpellationer*

4 § Föredrogs och hänvisades
Propositionerna
1984/85:13 till justitieutskottet
1984/85:15 till bostadsutskottet

5 § Föredrogs och hänvisades
Redogörelse
1984/85:1 till konstitutionsutskottet

6 § Meddelande om interpellationer

Meddelades att följande interpellationer framställdes

den 2 oktober

1984/85:13 av *Jan-Erik Wikström* (fp) till justitieministern om förstärkt yttrandefrihet:

För snart ett år sedan överlämnade yttrandefrihetsutredningen sitt förslag "Värna yttrandefriheten". Om förslagen genomförs innebär de att yttrandefriheten på en rad punkter förstärks.

Det är angeläget att regeringen snarast anger vilken tidsplan den har för propositionsarbetet.

I detta sammanhang är det också av intresse att riksdagen får besked om hur regeringen avser att behandla frågan om en eventuell censur för videofilm.

Med anledning av detta vill jag ställa följande frågor till justitieministern:

Vilken tidsplan har regeringen för den fortsatta behandlingen av frågorna om yttrandefriheten?

Kommer regeringen med förslag, som innebär att all videofilm skall förhandsgranskas, och hur avser regeringen i så fall att en sådan granskning praktiskt skall utföras?

1984/85:14 av *Jan-Erik Wikström* (fp) till utrikesministern om hemligstämplandet av allmänna handlingar hos UD:

Offentlighetsprincipen är ett omistligt inslag i den svenska demokratin och därför inskriven i vår grundlag. Den möjliggör för medborgarna att följa och kontrollera arbetet inom den offentliga förvaltningen. Det är viktigt att de undantag från offentlighetsprincipen som görs genom att handlingar sekretessbeläggs blir så få som möjligt.

Vid bedömningen av huruvida en handling hos en myndighet skall vara sekretessbelagd eller ej gäller normalt vid myndighets utövning ett s. k. rakt skaderekvisit, dvs. det är den som vill sekretessbelägga en handling som har bevisbördan för att offentlighet skulle vara skadlig. I vissa sammanhang

gäller dock ett omvänt skaderekvisit, den som vill ha tillgång till en handling måste visa att offentlighet inte skulle innebära skada.

Bl. a. inom utrikesförvaltningen gäller f. n. en ordning som grundar sig på principen med omvänt skaderekvisit. Detta har också kommit att utnyttjas mycket extensivt. Hemligstämpeln har kommit att användas så mycket på UD att utrikesminister Bodström själv har ifrågasatt de sekretessrutiner som förekommer.

Att inskränka offentlighetsprincipen genom att undantagsvis acceptera ett omvänt skaderekvisit innebär inte att man därmed har ansett eller skall acceptera att sekretessen blir rutin. När detta sker, vilket förefaller vara fallet på UD i dag, är det att anse som ett brott mot andan i tryckfrihetsförordningen.

Tillämpningen av offentlighetsprincipen inom UD kan förbättras med enkla medel. I stället för att hemligstämpla hela handlingar räcker det ofta att delar av handling sekretessbeläggs. Om ansvariga tjänstemän instrueras att vara mer omsorgsfulla vid valet av tillfällen då de väljer sekretessen, kan den anda som präglar offentlighetsprincipen återupprättas. Om detta dessutom får till effekt att regeringens protestnoter till främmande makter blir kända för mer än tjänstemännen i resp. land skulle Sveriges utrikespolitik bli mer trovärdig.

Klarar inte UD att bättre än i dag ta sitt ansvar för vilka handlingar som skall sekretessbeläggas måste man överväga att ändra principen om omvänt skaderekvisit och också i detta hänseende jämställa UD med statsförvaltningen i övrigt och således vid myndighetsutövning tillämpa det raka skaderekvisitet.

Jag vill med anledning av detta fråga utrikesministern om han ämnar vidta några åtgärder för att minska användningen av hemligstämpeln inom UD?

1984/85:15 av *Ingemar Eliasson* (fp) till arbetsmarknadsministern om arbetslösheten:

Arbetslösheten är oroväckande hög. I augusti i år var 153 000 öppet arbetslösa. Därtill var 170 100 sysselsatta i olika arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Detta är särskilt oroande med hänsyn till att vi befinner oss mitt uppe i en internationell högkonjunktur.

Denna situation kan jämföras med läget på arbetsmarknaden vid förra högkonjunkturen. 1979 är närmast föregående jämförbara år. Då var 88 300 arbetslösa och 149 900 sysselsatta i olika arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Nu befinner sig alltså ca 84 900 ytterligare utanför den reguljära arbetsmarknaden.

Allt tyder på att vi kommer att gå in i nästa lågkonjunktur med mycket hög arbetslöshet och med alltför många i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Det är uppenbart att nya inslag i kampen mot arbetslösheten måste till för att undvika en katastrofalt höjd arbetslöshet i nästa lågkonjunktur.

Kännetecknande för utvecklingen på arbetsmarknaden under en längre tid är att allt fler behöver hjälp för att få sitt första eller ett nytt arbete.

Arbetsmarknaden fungerar inte tillräckligt bra.

Såväl arbetsgivarnas som löntagarnas organisationer har uppfattningen att löner och andra anställningsvillkor skall bestämmas i fria förhandlingar utan statlig inblandning. Det är angeläget att hålla fast vid den ordningen. Regeringens mer eller mindre förtäckta hot om ändring i denna arbetsfördelning har varit mycket olyckligt.

Med denna frihet för parterna följer ett ansvar. I förhandlingar om lönenivåer och övriga anställningsvillkor bestäms indirekt efterfrågan på arbetskraft. Ingen enskild faktor är viktigare för möjligheterna att nå och upprätthålla full sysselsättning än lönekostnadsutvecklingen. Bara med en bevarad eller förstärkt konkurrenskraft kan sysselsättningen bli trygg och varaktig.

Såväl arbetsgivarnas som löntagarnas organisationer har kritiserat delar av nuvarande arbetsmarknadspolitik därför att villkoren bestäms i politiska beslut i stället för på marknaden eller efter förhandlingar mellan parterna. Arbetsgivarna har riktat kritik mot beredskapsarbeten som låser in anställda i offentliga sektorn, mot otillräcklig och felaktig arbetsmarknadsutbildning och mot Samhällsföretag och andra åtgärder för att ge handikappade sysselsättning. Arbetstagarorganisationerna har kritiserat regeringen för otillräcklig volym av insatserna och bl. a. för konstruktion av ungdomslagen. Denna kritik bör tas som intäkt för ett positivt intresse från parternas sida att hjälpa till i kampen mot arbetslösheten. Det är samtidigt uppenbart att det är varken möjligt eller önskvärt att ständigt utvidga insatser som skattefinansieras och sker på villkor som bestäms av myndigheter. Mer av problemen borde lösas i direktkontakt mellan parterna på arbetsmarknaden.

Det finns mot denna bakgrund starka skäl för regeringen att pröva möjligheterna att återföra mer av ansvaret för de lösningar som behövs för en väl fungerande arbetsmarknad till överenskommelser mellan parterna. Här skall nämnas några exempel.

Mer av kompletterande utbildning och omskolning skulle kunna utföras inom företagen. Det borde kunna ske även om den utbildade inte finner anställning i det företag där han/hon fått sin utbildning. De ekonomiska villkoren för ett större deltagande i arbetsmarknadsutbildningen från företagets sida kan lösas på olika sätt.

De handikappade har samma rätt till arbete som övriga. Otåligheten bland handikappade arbetssökande är stor. Trots att de finansiella villkoren för att anställa handikappade får anses tämligen goda, krävs ofta åtskilligt arbete från arbetsförmedlingarnas sida för att placera dem i arbete. Här borde enklare och effektivare lösningar diskuteras fram. De kan bara sökas i ett bättre samspel mellan parterna på arbetsmarknaden och berörda myndigheter.

Ett återkommande önskemål är att inrätta fasta jobb i stället för beredskapsarbeten. Det är en riktig tanke, men det förutsätter att anställningsformerna förändras så att både offentliga och enskilda arbetsgivare kan och vill variera sin arbetsstyrka och därmed ta ett större ansvar i kampen mot arbetslösheten.

Det mest iögonenfallande exemplet på intervention i den reguljära arbetsmarknaden från statsmakernas sida är lagen om ungdomslag. Den har kommit till därför att inte alla ungdomar blir anställda på de villkor som parterna förhandlat fram. Då har självklart statsmakerna ett ansvar för att inskrida med lämpliga åtgärder. Det är samtidigt olyckligt om det skulle bli ett bestående inslag att i lag reglera löner och andra anställningsvillkor som nu skett i och för ungdomslagen. Den bör därför avvecklas genom att parterna tar ansvar för att teckna avtal som fyller motsvarande funktion.

Mot denna bakgrund vill jag till statsrådet och chefen för arbetsmarknadsdepartementet ställa följande fråga:

Är regeringen beredd att i överläggningar med arbetsgivarnas och arbetstagarernas organisationer systematiskt pröva möjligheterna att återföra mer av lösningarna på arbetslöshetsproblemen till överenskommelser och avtal mellan arbetsmarknadens parter?

1984/85:16 av *Jörn Svensson* (vpk) till arbetsmarknadsministern om arbetslösheten:

Arbetslöshetsfrågan är den centrala samhällsfrågan i dagens Sverige. Dess aktuella läge och än mer dess långsiktiga utveckling inger mycket allvarliga betänkligheter.

Arbetsmarknad och arbetslöshet är de viktigaste mätarna på kriser och trender i det ekonomiska systemet. De är viktigare och har större egen relevans än förändringar i budgetläge, utrikesbetalningar eller valutakurser. Arbetslösheten – inte finansiella saldon – bildar krisens kärnpunkt.

Antalet människor som a) sökte arbete och saknade sådant, eller b) sökte utifrån mycket kortvariga anställningar och därmed hotades av snar arbetslöshet, var vid senaste redovisningstillfälle 284 000. Antalet öppet arbetslösa enligt mer konventionella definitioner var 178 000, varav 53 % kvinnor.

Det anmärkningsvärda med arbetslösheten är främst två ting. För det första: 1984 definieras som ett högkonjunkturår. Ändå är arbetslösheten väsentligt högre än i vad som för 15–20 år sedan definierades som lågkonjunktur. Den officiella toleransen gentemot arbetslösheten och det förhärskande språkbruket har ändrats. Perspektivet på arbetslösheten har blivit förvänt. Arbetslösheten är "normaliserad".

För det andra: Dagens arbetslöshet speglar en långsiktig utveckling, som är konsekvent och entydig. Det ekonomiska systemet har de senaste 20 åren rört sig i konjunkturväggar med ungefär femåriga intervall – vart femte år en konjunkturtopp, vart femte en vågdal. Varje topp har efter hand blivit svagare markerad än de föregående, varje vågdal däremot djupare och mer utdragen. Även i utpräglade högkonjunkturer kvarstår ett stort skikt människor, som inte har regelmässigt arbete och egen försörjning: ett socialt restskikt med sämre livssituation än andra. Arbetslöshet och undersysselsättning har blivit ett stående fenomen i samhället. Problemet tenderar att på sikt förvärras.

De sociala och politiska konsekvenserna av detta blir omfattande. Om ett

*Meddelande om
interpellationer*

stort och växande skikt av befolkningen mister sitt normala samband med arbetsliv och samhälle, mister de också en del av sin personlighet, sin klassidentifikation och sina rötter i primärgemenskaper av skilda slag. För den lönarbetande klassen som helhet liksom för arbetarrörelsen som politisk kraft betyder detta en försvagning. För det borgerliga samhället och dess maktstrukturer betyder det en motsvarande förstärkning. Klasskillnaderna ökar och klassamhällets karaktärsdrag förgrövas.

Svensk arbetsmarknadspolitik har byggts upp och formats utifrån förutsättningen av en god tillgång på arbete. Den består därför av endera tillfälliga eller rörlighetsstimulerande åtgärder, anpassade till övergående situationers behov. När arbetslösheten blir ett stående fenomen, mister detta synsätt sin verklighetsförankring. Det motsvarar inte situationen. Ett ständigt närvarande problem kan inte angripas med åtgärder avsedda för kortsiktiga situationer. Ett stort samhällsproblem kan inte angripas med åtgärder utformade för mer marginella situationer.

Arbetslöshet försvagar människan socialt, politiskt, rättsligt och psykiskt. Med ett stående och gradvis mer utbrett inslag av arbetslöshet blir de människor allt fler vilka befinner sig i osjälvständighet och beroende av andras nåd och välvilja. Detta är motsatsen till frihet.

Sedan många år finns i Sverige ett behov av politiska perspektiv och långsiktiga program för att möta och bekämpa dessa tendenser i utvecklingen. Hela situationen står i skarp motsättning till arbetarrörelsens klassiska mål och sociala värdesystem. Att då inte ha ett medvetet långsiktigt program för dess hanterande innebär ett avgörande avsteg från en mer än 50-årig linje i synen på sysselsättningspolitiken.

Något program av det slag som skulle behövs existerar i dag inte på regeringshåll. Det är uppenbarligen inte någon del av regeringens politik att utforma ett sådant program. Regeringspolitiken kan inriktas i stället på krisens symptom, sådana dessa definieras av den borgerliga nationalekonomin.

Sålunda för regeringen en åtstramningspolitik gentemot den inre, nationella marknaden. Detta har en klart negativ effekt på arbetslösheten. Regeringen prioriterar exporten, vars temporära uppgång ger blott små sysselsättningseffekter. Regeringen bedriver en besparingspolitik gentemot statliga och kommunala verksamheter. Också detta minskar möjligheterna att bekämpa arbetslösheten.

Denna regeringens åtstramningspolitik står helt i motsättning till socialdemokratisk konjunktur- och arbetslöshetspolitik sådan den sedan årtionden förankrats i arbetarrörelsen. Regeringen sprider därmed inte endast en allvarlig ideologisk förvirring i sitt eget parti. Den framträder aktivt som spridare av falska ekonomiska teorier om "underskotten" som måste "saneras", och som förespråkare för åtgärder ägnade att förvärpa arbetslösheten.

Arbetslösheten som ekonomiskt fenomen och som ett ojämlikhetens och antihumanismens tecken kan naturligtvis lika litet i dag som på 1930-talet bekämpas med den borgerliga nationalekonomins sparsamhets- och lönesänkingsrecept.

Liksom under 1930-talet måste arbetarrörelsen vara förespråkare och spjutspets för en ny politik, ett självständigt teoretiskt och praktiskt tänkande, som förstås och känns igen av rörelsens djupa led. Sverige kan aldrig uppfattas som varande "på rätt väg", så länge arbetslöshet och utslagning är ett stående inslag i samhället och uppvisar sådana dimensioner som på senare år.

Ett nytt aktionsprogram måste formuleras. Den politiska basen för ett sådant program är en arbetarrörelse med en från det borgerliga tänkandet skild ideologisk grund. Den parlamentariska basen är den majoritet som SAP och vpk representerar i riksdagen.

Aktionsprogrammets huvudelement ger sig på ett naturligt sätt ur arbetarrörelsens klassiska samhällssyn och sociala värderingar. Kampen mot arbetslösheten måste vara det primära – frågorna om valutan, bytesbalansen och budgeten är i förhållande härtill sekundära. De får inte göras till självändamål på ett sätt som förhindrar att arbetslöshetsproblemet effektivt angrips. I övrigt framstår tre aktiva element som nödvändiga i en arbetslöshetsbekämpande politik.

1. Den inre marknaden måste breddas, då den utgör en viktigare sida av företagets avsättningsmöjligheter än exporten. Åtstramningen av konsumtion och samhällsinvesteringar måste hävas. Den falska inflationsteori som lett till att man påtvingat de fackliga organisationerna nya reallönesänkningar måste överges. Allt detta innebär inte, att man skall släppa fram en ohämdad konsumtionsökning eller förfalla till principlös expansionism – breddning av marknaden måste ske i avvägda proportioner och stegvis, så att inte onödiga inflationsimpulser uppstår och så att näringslivet snabbt kan svara på varje steg genom bättre kapacitetsutnyttjande och i det något längre perspektivet få en säker grund för nyanställningar. Samhällsinvesteringarna och den sociala konsumtionen måste inriktas på samhällseliga bristområden, där en förbättring av de breda lagrens levnadsförhållanden är nödvändig och där detta får en produktivitetsbefrämjande verkan – vård, omsorg, undervisning och vetenskap.
2. Att bekämpa arbetslösheten är i dubbel måtto ett fördelningsproblem – på liknande sätt som det var det på Wigforss och Keynes tid. En anhopning av stora vinster tenderar att skärpa inflationen utan att samtidigt ge tillräcklig investeringsvolym. En överföring av delar av dessa vinster och denna förmögenhetsanhopning bör därför ske via beskattning, så att den restriktiva budgetpolitiken kan bringas till ett slut. Överföringen av pengar från fattiga till rika bör vändas i sin motsats.
3. En omfattande kapitalbildning i samhällseliga händer har under årens lopp byggts upp, senast genom inrättande av löntagarfonderna. Dessa resurser bör användas för ett långsiktigt, samhällseligt program ägnat en utveckling av nationellt vitala industrier och infrastrukturer. Så kan en mer självständig och av multinationella intressen mer oberoende produktions- och teknikstruktur byggas upp, produktiviteten öka och arbete skapas. Detta kan då ske utan att budgeten omedelbart påverkas.

Onsdagen den
3 oktober 1984

*Meddelande om
interpellationer*

Mot den här beskrivna bakgrunden vill jag ställa följande frågor till arbetsmarknadsministern:

1. Varför för regeringen en konjunktur- och arbetslöshetspolitik som står i motsättning till de klassiska värderingarna i arbetarrörelsen?
2. På vilket sätt tror regeringen att en åtstramning av konsumtion och samhällsutgifter samt en reallönesänkning skall kunna främja sysselsättningen?
3. Vilka planer har regeringen på sikt för de stora kategorier människor som i dag lever under arbetsmarknadspolitikens provisoriska arrangemang?
4. Har regeringen några planer för att använda den samhälleliga kapitalbildningen för samhällsägda och demokratiskt förvaltade verksamheter, ägnade att skapa produktiva arbeten?

1984/85:17 av *Oswald Söderqvist* (vpk) till statsrådet Birgitta Dahl om hanteringen av använt kärnbränsle:

Det senaste året har flera uppmärksammade händelser inträffat inom kärnkraftsområdet. Det har mest handlat om "kärnbränslecykelns slutsteg", dvs. det som händer med det radioaktiva materialet efter användningen i reaktorerna i form av hantering, transporter och bearbetning. Vad gäller transporterna har de allra senaste månadernas avslöjanden om frakter av uranhexafluorid också aktualiserat problemen i början av kärnbränslekedjan. Även rapporterna angående uranbrytningens negativa konsekvenser, som kommit från Canada, Australien och andra håll, samt de fortsatta framstötarna om uranprospektering i Sverige visar att det är nödvändigt att ägna även denna del av kärnbränslecykeln fortsatt uppmärksamhet.

Huvudintresset har emellertid riktats mot det använda kärnbränslet, och då speciellt upparbetningsproblematiken. I november 1983 påvisades i ett brittiskt televisionsprogram att de radioaktiva utsläppen från upparbetningsanläggningen i Windscale, Sellafield, orsakat ökning av cancer i omgivningen, särskilt hos barn. Den brittiska regeringen tillsatte en undersökningskommission, som framlade sina synpunkter i den s.k. Black-rapporten. Allvarliga missförhållanden i driften vid Sellafield framkom. Detta berör Sverige och svenska förhållanden direkt och på flera sätt.

För det första finns i Sellafield 140 ton använt kärnbränsle från reaktorerna i Oskarshamn. Energiministern har i januari i år redovisat en svensk undersökning och därvid helt avvisat påståendena om att det svenska bränslet på något sätt skulle ha bidragit till utsläppen. I Black-rapporten sägs emellertid att lagringen av utländskt använt kärnbränsle, således *ej* upparbetat, bidrar till utsläppen i Sellafield med så mycket som 3 %. Är de 140 ton, som är Sveriges andel, förvarade särskilt? Vad händer om och när en upparbetning av det svenska bränslet startas? Kommer då inte föroreningen orsakad av svenskt bränsle att öka?

För det andra berör utsläppen från Sellafield redan direkt den svenska västkusten. Enligt undersökningar vid universiteten i Lund och Göteborg kommer ungefär en tredjedel av den radioaktivitet som finns vid västkusten

från Sellafield. Danmark och Norge får ta emot avsevärt större mängder. Detta riktar intresset emot arbetet i Pariskommissionen. Framför allt Danmark har där sedan länge drivit frågan om skärpta bestämmelser för utsläpp från uppberetningsanläggningar, förutom Sellafield gäller det naturligtvis främst Cogémas anläggning i La Hague. Intresset från svensk sida att sluta upp bakom detta förslag och stödja det har hittills varit svagt. Regeringen och energiministern bör tala klarspråk i denna viktiga fråga och redovisa skälen till varför Sverige inte oreserverat stödjer det danska förslaget. Vilka åtaganden från svensk sida gäller således för de 140 ton använt kärnbränsle som finns i Sellafield? Vilka kontrakt har upprättats? Den frågeställningen för direkt över till en gammal kär följjetong, nämligen de svenska kontrakten med Cogéma. Om dem vet vi betydligt mera, dock inte tack vare den nuvarande eller tidigare regeringens försorg. Enligt uppgifter i fransk television, redovisade av Sven Anér i en artikel i DN, förhandlar Sverige med Cogéma, dvs. Frankrike, om att bryta uppberetningskontrakten. Om detta är sant är det sensationellt och givetvis av stort intresse för de svenska skattebetalarna. Vad innebär det ekonomiskt om Sverige bryter dessa kontrakt? Vad händer med de 57 ton använt kärnbränsle som skeppades i väg till Frankrike hals över huvud för inte så länge sedan? Om det finns en reell grund till dessa uppgifter från Frankrike bör energiministern lämna en redogörelse för vad som pågår eller lämna en dementi.

I samma franska TV-program har det påståtts att Sigyn inte längre skall användas för transporter till La Hague. Hur skall då transporten tillbaka av de 57 ton använt kärnbränsle som redan finns där ske? Det har sitt intresse mot bakgrund av förlisningen av Mont Louis för några veckor sedan. Påkallar den händelsen några extra säkerhetsåtgärder från regeringens och energiministerns sida vid transporter av radioaktivt material i fortsättningen? Vilka fartygstyper används för transport av uranhexafluorid avsedd för den svenska bränsleelementtillverkningen vid Asea-Atom i Västerås? Om Sigyn skall övergå till svenskt rederi är det av intresse att få veta vilka uppgifter fartyget skall ha i fortsättningen och hur transporterna i övrigt av radioaktivt material till och från Sverige kommer att ordnas.

Jag vill ställa följande frågor till energiministern:

1. Bidrar lagringen av använt svenskt kärnbränsle i Sellafield till utsläppen där eller inte?
2. Varför stödjer inte Sverige oreserverat det danska förslaget i Pariskommissionen om skärpta krav på utsläpp från uppberetningsanläggningar?
3. Vilka svenska åtaganden gäller för de 140 ton använt bränsle som lagras i Sellafield? Finns kontrakt om skadestånd om Sverige beslutar att inte uppbereta?
4. Har någonting nytt inträffat i fråga om Sveriges relationer med Cogéma?
5. Hur ser energiministern på de fortsatta transporterna av radioaktivt material till och från Sverige och vilken roll skall Sigyn ha i dessa?

Onsdagen den
3 oktober 1984

*Meddelande om
interpellationer*

1984/85:18 av *Gunnel Jonäng* (c) till arbetsmarknadsministern om arbetsmarknadssituationen i Gävleborgs län:

Siffrorna för arbetslösheten i Gävleborgs län är bland de högsta i landet, trots att vi befinner oss i en högkonjunktur och trots socialdemokraternas löften i valrörelsen 1982 att bygga Gävleborg ur krisen.

Det relativa arbetslöshetstalet är enligt länsarbetsnämndens redovisning i augusti 1984 5,8 %. Om man till det lägger antalet personer i beredskapsarbete samt antalet personer som är sysselsatta i ungdomslagen, stiger siffran till 7,8 %. Det betyder att arbetslösheten i Gävleborgs län ligger 30 % högre än riksgenomsnittet.

De högsta arbetslöshetssiffrorna redovisas för Ljusdal och Söderhamn. Söderhamn drabbas hårt av neddragningar i skogs- och skogsmaskinbranschen. Utvecklingen i Bollnäs är också oroande. Osäkerhet råder för många anställda vid Svedala Arbrå.

Samtliga kommuner har en alltför hög arbetslöshet. Kvinnorna är hårt drabbade av arbetslösheten. Kvinnor mellan 20 och 24 år har en sämre sysselsättningssituation under innevarande år än 1982 och 1983. Sammanlagt är 4 397 kvinnor arbetslösa.

Långtidsarbetslösheten är också svår.

Sysselsättningssituationen är således oroande inför vintern. Nästan var fjärde byggnadsarbetare kan bli arbetslös.

Sedan regeringen visat sin oförmåga att klara sysselsättningen erbjuds nu de arbetslösa länsborna att flytta. Man sätter in resurser på det i länet.

Detta är ingen god lösning på sysselsättningssvårigheterna i länet. Kvinnorna är ofta lokalt bundna och kan knappast acceptera att flytta eller pendla. Eftersom den rekrytering av arbetskraft som sker riktas mot män och man dessutom kan befara att det blir kärtvt med nyanställningar inom kvinnornas yrkesområden, ser framtiden mörk ut för kvinnorna.

Länet behöver ersättningsindustri för nedlagd verksamhet. Såväl statlig och kooperativ verksamhet som privat företagsamhet måste ta sitt sociala ansvar vid nedläggningar.

Ungdomslagen betyder mycket för ungdomarnas sysselsättning. Ungdomslagen bör vidgas till att gälla upp till 21 år. Arbetstiderna bör förlängas från fyra till åtta timmar per arbetsdag, och ett ökat antal platser bör skapas i den privata sektorn.

Det behövs ökat stöd för kvinnor som vill starta egna företag. Det krävs vidare en decentraliserad utbildning och ett samspel mellan olika regionala myndigheter.

Länsarbetsnämnden har begärt 151 milj. kr. för extra insatser i länet för att få ner arbetslösheten.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag till arbetsmarknadsministern ställa följande frågor:

Vilka åtgärder är arbetsmarknadsministern beredd att vidtaga för att förbättra sysselsättningen i Gävleborgs län?

Är arbetsmarknadsministern beredd att förbättra och utvidga ungdomslagen?

Är arbetsmarknadsministern beredd att ge länsarbetsnämnden medel för extra insatser?

Nr 3

Onsdagen den
3 oktober 1984

1984/85:19 av *Nils Åsling* (c) till industriministern om den svenska etanolproduktionen:

*Meddelande om
interpellationer*

Sedan en tid tillbaka har en svensk etanolproduktion startat i Lidköping av företaget Agroenergi Utveckling AB. Det är en anläggning i halvstor skala, och dess produktion har nu börjat distribueras i form av fyraprocentig inblandning i bensin som Oljekonsumenterna, OK, saluför i Storstockholmsområdet. Denna försöksanläggning baserar sin produktion på spannmål. De erfarenheter som hittills vunnits av anläggningen är positiva och motiverar att åtgärder vidtages för att etablera en produktion i full skala. Bensinförbrukningen i år beräknas uppgå till ca fem miljoner kubikmeter. Etanol kan blandas med bensin med 6 % utan tekniska konsekvenser, t. ex. i form av behov av ändring av motordetaljer. Sexprocentig etanol höjer oktantalet med ca 1,5 och kan ersätta blyet i bensinen och gör det dessutom möjligt att övergå till katalytisk avgasrening. Det potentiella årliga behovet av etanol vid sexprocentig inblandning uppgår följaktligen till 300 000 kubikmeter etanol.

För att täcka vårt lands behov av etanol, för en inblandning i all bensin använd för drivmedel, skulle alltså erfordras ca fem helskaleanläggningar med en direkt sysselsättningseffekt av ca 250 personer – indirekt är självfallet sysselsättningseffekten betydligt större.

Av allt att döma skulle ekonomiska incitament för en fullskaleproduktion av etanol i denna storleksordning kunna skapas genom att etanolen totalt befriades från drivmedelsskatt. Statskassan skulle kunna kompenseras budgetmässigt för detta skattebortfall genom en höjning av bensinskatten med några ören. Det borde vara en rimlig åtgärd, eftersom borttagandet av blyet i bensinen i sig självt är en klart miljöförbättrande åtgärd. Det öppnar också tekniska förutsättningar för en övergång till katalytisk avgasrening. Speciellt angeläget torde det vara att påbörja övergången till blyfri bensin i våra större tätorter.

Det vore angeläget att statsmakterna tog initiativet till att upprätta en plan för att bygga upp en inhemsk produktion av etanol i en omfattning så att sexprocentig inblandning skulle vara möjlig. Under en övergångstid kan förutsättningar för katalytisk rening skapas på andra vägar, t. ex. genom inblandning av importerad etanol. Det är nämligen angeläget att, oavsett det här skisserade investeringsprogrammet, katalytisk avgasrening införs så snabbt som det över huvud taget är möjligt, med hänsyn till de miljömässiga krav som måste ställas.

Uppbyggnaden av en inhemsk etanolproduktion torde ta ca sju år, och om statsmakterna redan nu skapar förutsättningar härför i form av skattebefrielse på inhemskt producerad etanol skulle en intressant industriell utveckling skapas. Etanolen är nämligen en värdefull produkt, inte bara som drivmedel utan också som basråvara för den kemiska och kemisk/tekniska

industrin. Sannolikt skulle Sverige också ligga väl till att med ett industriellt utvecklingsprogram utveckla en teknologi som i sig självt skulle kunna vara en exportprodukt i framtiden. Förutom de miljömässiga och industriutvecklingskäl som här åberopas finns det också anledning att påminna om de positiva effekter en inhemsk produktion av etanol skulle ha för vårt lands bytesbalans.

Med hänvisning till det ovan anförda ber jag att till statsrådet och chefen för industridepartementet få framställa följande fråga:

Delar statsrådet min uppfattning om svensk etanolproduktions betydelse i skilda avseenden, och är statsrådet beredd att medverka till att ett industriellt utvecklingsprogram utarbetas med målet att i första hand skapa förutsättningar för en produktion av inhemsk etanol för sexprocentig inblandning i all bensin använd för drivmedel?

1984/85:20 av *Lars Ernestam* (fp) till jordbruksministern om bevarande av vissa skogstyper, m. m.:

Enligt skogsvårdslagen skall bestånd som på grund av olämplig trädslagsblandning, gleshet e. d. inte utnyttjar markens produktionsförmåga avvecklas och ersättas med ny skog, i allmänhet ren gran- eller tallskog. Dessa s. k. 5:3-skogar kan i många fall utan problem överföras till mer produktiva bestånd. Andra gånger är de emellertid av stort värde för miljövården som enskilda objekt och framför allt sammantaget som en viktig ekologisk faktor. Det gäller särskilt igenvuxna eller igenväxande odlings- och betesmarker i södra och mellersta Sverige med rik förekomst av lövträd.

Avvecklingen av 5:3-bestånden har under de senaste åren påskyndats genom betydande statsbidrag och översiktliga skogsinventeringar utförda av skogliga myndigheter.

5:3-satsningen innebär ett allvarligt miljövårdsproblem, framför allt genom att den påskyndar och accentuerar den pågående utvecklingen mot alltmer ensidiga och kulturpräglade barrbestånd i den svenska skogen. Detta framgår tydligt av bl. a. den ingående studie av satsningens konsekvenser som genomförts i Skaraborgs län av företrädare för Svenska naturskyddsföreningen. Resultatet blir en långtgående utarmning av flora och fauna, som efter hand kommer att leda till risk för utrotning av allt fler växt- och djurarter.

Situationen förvärras av de helt otillräckliga – och under de senaste åren dessutom starkt nedskurna – resurser som naturvården disponerar för att slå vakt om värdefull natur. Inte heller finns särskilda resurser för faunavård, trots att statens naturvårdsverk under en följd av år har begärt att ett faunavårdsanslag skall inrättas.

Bland de arter som redan nu är i riskzonen för utrotning kan nämnas vitryggig hackspett, vars situation är relativt väl känd. Snabba åtgärder krävs om den inte skall försvinna från den svenska faunan.

Ett annat miljövårdsproblem förknippat med 5:3-satsningen är komplexet försurning–luftförorening–skogsdöd. Även om olika uppfattning finns om

graden av lövskogens positiva roll i sammanhanget, torde det vara ovedersägligt att ett ökat lövskogs- och lövträdsinslag bidrar till att minska detta problem. Därför finns det anledning att också från denna utgångspunkt kritiskt granska 5:3-satsningen.

Jag vill därför till jordbruksministern ställa följande frågor:

Vilka åtgärder ämnar statsrådet vidta för att

1. hindra utrotning av den vitryggiga hackspetten,
2. undvika nuvarande allvarliga nackdelar från allmän naturvårdssynpunkt av 5:3-satsningen,
3. undvika en förvärrad situation i fråga om försurning och skogsdöd som en följd av 5:3-satsningen?

den 3 oktober

1984/85:21 av *Gunnar Olsson* (s) till statsrådet Gertrud Sigurdsen om patienternas ställning inom den psykiatriska vården:

Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) innehåller en rad förbättringar jämfört med tidigare lagstiftning. Den principiellt och praktiskt viktigaste förändringen torde vara att patientens ställning inom vården stärks väsentligt. De på försök inrättade förtroendenämnderna har bl. a. fått i uppgift att bistå patienterna att hävda de rättigheter HSL ger patienten och som kan gälla patientens självbestämmanderätt, rätten till information, patientens integritet, m. m.

Den ökade insyn i vården som inrättandet av förtroendenämnder inneburit har gjort det klart att det inom psykiatrin ofta är speciellt svårt för patienten att göra sin röst hörd. Detta sammanhänger naturligtvis med vårdtraditioner inom psykiatrin som inneburit att patienten haft en mycket svag ställning. Det finns emellertid också oklarheter om huruvida HSL:s principer gäller vid all psykiatrisk vård, t. ex. när vård meddelas med stöd av den psykiatriska tvångslagen (LSPV).

Bl. a. dessa förhållanden gör att förtroendenämnderna ofta har svårt att på ett tillfredsställande sätt stödja patienter som vårdas inom psykiatrin.

Jag vill mot bakgrund av ovanstående ställa följande frågor till biträdande socialminister Gertrud Sigurdsen:

Gäller HSL oinskränkt inom psykiatrin beträffande patienter som vårdas frivilligt där?

I vilken mån är HSL:s bestämmelser tillämpliga för patienter som vårdas tvångsvis jämlikt LSPV?

Nr 3

Onsdagen den
3 oktober 1984

*Meddelande om
interpellationer*

Onsdagen den
3 oktober 1984

7 § Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

Meddelande om
frågor

den 2 oktober

1984/85:19 av *Björn Samuelson* (vpk) till statsrådet Birgitta Dahl om det s. k. Kymmenprojektet:

Det s. k. Kymmenprojektet är i flera avseenden ett tvivelaktigt kraftverksbygge. Inte minst det elpris som kommer att krävas för att projektet skall betala sig är diskutabelt. Starka protester har rests och reses mot det s. k. Kymmenprojektet. Man har demonstrerat, uppvakttat, ockuperat osv. för att stoppa det våldförande på den värmländska naturen som Kymmenutbyggnaden innebär.

En möjlig väg återstår att pröva för att avstyra bygget och det är genom förhandlingar mellan regeringen och exploitörerna av Kymmen.

Jag vill mot denna bakgrund fråga:

Är statsrådet beredd att verka för att förhandlingar upptas med Kymmenexploitörerna och den vägen pröva möjligheten att stoppa det s. k. Kymmenprojektet?

1984/85:20 av *Christer Eirefelt* (fp) till statsrådet Mats Hellström om klädimporten från Bangladesh:

Trots allmänna uttalanden om värdet av en fri internationell handel utsätts delar av svensk utrikeshandel för olika typer av restriktioner från tid till annan. I våras införde regeringen t. ex. ensidiga begränsningar för importen av kläder från Turkiet.

Statistiken visar nu att importen av kläder från Bangladesh har ökat kraftigt. Den andel av Sveriges totala import av kläder som kommer från Bangladesh har ungefär fördubblats.

Jag vill därför fråga utrikeshandelsministern:

Kan statsrådet deklarerat att något begränsningsavtal för klädimporten från Bangladesh inte kommer att införas?

1984/85:21 av *Hugo Bergdahl* (fp) till utrikesministern om medborgarskapsfrågan för balter i Sverige:

Balterna i Sverige är påtvingade ett kränkande sovjetiskt medborgarskap. De sovjetiska myndigheterna betraktar nämligen balterna i Sverige som sovjetiska medborgare om de eller deras föräldrar befann sig i Estland, Lettland eller Litauen hösten 1940, då sovjetisk lagstiftning infördes där. Detta innebär bl. a. att svenskar med baltiskt ursprung riskerar att kvarhållas i Sovjet om de gästar landet. Redan 1974 föreslog Sverige att frågan skulle regleras genom ett avtal, men Sovjet har hela tiden visat kalla handen. Den

enda acceptabla lösningen är enligt min mening att de som får eller fått svenskt medborgarskap automatiskt blir befriade från sitt påtvingade sovjetiska medborgarskap.

Vi får inte ge upp kampen om att befria tusentals svenska medborgare från den kränkande behandling som det innebär att påtvingas sovjetiskt medborgarskap.

Jag vill därför fråga utrikesministern följande:

Vilka åtgärder har regeringen hittills vidtagit för att befria balterna i Sverige från deras dubbla medborgarskap och vad avser regeringen att fortsättningsvis göra?

1984/85:22 av *Bertil Fiskesjö* (c) till justitieministern om löntagarfondernas rättsliga ställning:

Olika meningar har framförts om vilken grad av offentlighet som skall gälla kring löntagarfondernas aktieplaceringar. Med anledning av detta vill jag fråga justitieministern:

Vilken rättslig status har löntagarfonderna och vilka sekretessbestämmelser är enligt justitieministerns uppfattning tillämpliga på fondstyrelsernas verksamhet? Anser justitieministern att lagändringar krävs?

1984/85:23 av *Karin Ahrland* (fp) till statsrådet Ingvar Carlsson om det aviserade förslaget om inskränkning i näringsfriheten:

Eko-kommissionens förslag om införande av s. k. näringstillstånd har varit ute på remiss under sommaren. Merparten av remissinstanserna är starkt negativa.

Jag vill med anledning därav fråga statsrådet:

Avser regeringen att trots kritiken från remissinstanserna lägga fram förslag om inskränkning i näringsfriheten?

1984/85:24 av *Kjell Johansson* (fp) till bostadsministern om viss kompensation till barnfamiljerna:

Före finansministern Gunnar Sträng sade en gång att "villaägarna är vårt folk". Detta har dagens socialdemokrater tydligen glömt.

Ett faktum är emellertid att 43 % av LO-grupperna bor i småhus. Det är också ett faktum att två tredjedelar av alla barn bor i småhus. Likaså bor ett stort antal pensionärer i äldre nedamorterade småhus. Speciellt barnfamiljerna påstår sig socialdemokraterna ömma för.

Jag vill därför fråga bostadsministern:

Avser statsrådet kompensera barnfamiljerna för den ökade skattebelastning som den föreslagna villaskatten skapar?

1984/85:25 av *Rune Ångström* (fp) till utrikesministern om ökat utvecklingsbistånd:

En starkt negativ opinion, inom framför allt ideella och kyrkliga organisationer, har rests mot regeringens beslut att skära ned biståndet till u-länderna. Nu har också den socialdemokratiska kongressen anslutit sig till folkpartiets ståndpunkt om en återgång till enprocentsmålet.

Jag vill därför fråga utrikesministern:

Är statsrådet beredd att redan i höst komma till riksdagen med ett förslag om ökning av u-landsbiståndet för att uppnå enprocentsmålet?

1984/85:26 av *Björn Molin* (fp) till socialministern om säkerställande av LP-stiftelsens missbrukarvård:

Enligt uppgifter i pressen riskerar LP-stiftelsen, som på ideell grund bedriver en framgångsrik verksamhet med rehabilitering av narkomaner och alkoholskadade, att tvingas lägga ner sin verksamhet i Göteborg på grund av ett uteblivet kommunalt hyresbidrag.

Regeringen har tidigare visat viss uppskattning av LP-stiftelsens verksamhet, som är en av landets mest framgångsrika i fråga om missbrukarvård.

Jag vill därför fråga socialministern:

Vad avser statsrådet göra för att säkerställa LP-stiftelsens fortsatta engagemang i fråga om missbrukarvård?

1984/85:27 av *Ingemar Eliasson* (fp) till socialministern om barnfamiljernas levnadsstandard:

Ett mycket stort antal barnfamiljer – enligt vissa beräkningar ca 40 % – lever i dag på en standard som understiger vad konsumentverket anser vara skälig levnadsstandard.

Bortsett från en glättad beskrivning av vad regeringen har gjort, som således inte lyckats höja barnfamiljernas standard över existensminimum, innehåller de riktlinjer för barn- och familjepolitiken som s-kongressen antog nästan ingenting för framtiden. Det enda konkreta är att man vill tvinga in alla barn över ett och ett halvt års ålder på kommunala daghem. I våras avslög socialdemokraterna i riksdagen förslag om sänkt skatt för barnfamiljerna.

Jag vill därför fråga socialministern:

Avser statsrådet att lägga fram en plan för hur barnfamiljernas standard kan lyftas över existensminimum?

1984/85:28 av *Christer Eirefelt* (fp) till civilministern om försöksverksamheten med "frikommuner":

Civilministern har upprepade gånger uttalat sig för mer frihet och självstyrelse från statliga regler för enskilda kommuner. Det motsvaras emellertid inte alltid av regeringens faktiska beslut.

Inom ramen för försöken med s. k. frikommuner har Varbergs kommun bl. a. diskuterat att få bedriva försöksverksamhet med skolstart från sex års ålder. Från regeringshåll avvisades tanken, det var förbjudet.

Jag vill därför fråga civilministern:

Avser statsrådet, för att underlätta frikommunernas planeringsarbete, presentera en katalog för riksdagen över vilka frihetsförsök som alltjämt skall vara förbjudna?

1984/85:29 av *Bertil Måbrink* (vpk) till utrikesministern om handelsförbindelserna med Iran:

De kapsejsade förhandlingarna mellan landstingsägda Swedehealth och Khomeinis Iran om svensk försäljning av utbildningsplatser vid tandläkarhögskolan i Malmö har nu övertagits av halvstatliga Swedec. Den massiva kritiken till trots verkar man nu ha siktet inställt på att ro affären i hamn. Från vpk:s sida motsätter vi oss med skärpa de återupptagna förhandlingarna med representanter för terrorns Iran. Vi ser det över huvud taget som nödvändigt, att Sverige kraftigt skär ner sina affärsförbindelser med en av världens mest förhatliga regimer.

Jag vill mot denna bakgrund fråga:

Är utrikesministern beredd att medverka till att de nämnda förhandlingarna med Iran omedelbart skrinläggs, och vilket initiativ avser regeringen att ta för att minimera handelsförbindelserna med Khomeiniregimen?

1984/85:30 av *Oswald Söderqvist* (vpk) till utbildningsministern om vidareutbildning inom barnomsorgen:

Efter nedskärningarna inom barnomsorgsutbildningen, som genomdrevs i våras, har det varit ganska tyst om hur regeringen tänker sig den fortsatta verksamheten inom detta viktiga område. På de orter, bl. a. Uppsala, som drabbades av nedläggningar pågår nu upplösningen och förskingringen av viktig kompetens inom både personal- och organisationsområdet. En sektor som skulle kunna dra nytta av dessa resurser, och där behoven också är stora, är fortbildning av tidigare utbildad personal inom barnomsorgen.

Jag vill därför fråga utbildningsministern:

Hur tänker sig regeringen den fortsatta verksamheten inom barnomsorgsutbildningen, och vilka planer finns för vidareutbildning?

1984/85:31 av *Kenth Skårvik* (fp) till kommunikationsministern om ombyggnad av Europaväg 6 genom Bohuslän, m. m.:

Efter att åter ha upplevt en sommar med en ännu ej färdigombyggd E 6 genom norra Bohuslän ställer sig hundratusentals bilister frågan: Hur kan det tillåtas att en Europaväg genom vårt land, en så trafikerad led som den genom Bohuslän, får fungera så som E 6 gör? Som vanligt tvingas man konstatera att det också denna sommar har inträffat många svåra olyckor

*Meddelande om
frågor*

med ett svårt lidande för drabbade människor. Den dåliga vägstandarden och den täta trafiken leder till långa köer och oacceptabla tidsförluster för bilisterna. Till detta kommer handel med varor i tält och skjul efter vägen strax före Svinesund, som ger kilometerlånga köer och olycksincidenter.

Jag ställer därför följande fråga till kommunikationsministern:

Avser kommunikationsministern att medverka till att vägverket tilldelas extra medel för att snabbare färdigställa E 6 genom Bohuslän i godtagbart skick, och då helst i motorvägsstandard, samt vidare medverka till att gränsöverfarten vid Svinesund anpassas till de kraftiga trafikströmmarna?

1984/85:32 av *Nils Åsling* (c) till finansministern om den aviserade skatten på villafastigheter:

I en interpellationsdebatt mellan finansminister Kjell-Olof Feldt och mig den 2 maj 1983 gjorde finansministern följande uttalande: "Om det i framtiden framlägs något förslag om en ny skatt för villafastigheter, är det i så fall ett resultat av överväganden som kan komma att göras i den nyligen tillkallade bostadskommittén. Något sådant förslag kommer icke att framläggas från finansdepartementets sida."

Den 26 april 1984 beslutade regeringen på förslag av statsråden Gustafsson och Holmberg att inhämta lagrådets yttrande över lagförslag angående statlig fastighetsskatt. Detta beslut utgjorde uppenbarligen inte något resultat av överväganden inom bostadskommittén. Förslaget hade i stället utarbetats inom bostadsdepartementet.

Jag vill mot bakgrund av ovanstående ställa följande frågor till finansministern:

1. Vad är orsaken till att bostadskommitténs överväganden inte har avvaktats innan förslag om ny skatt för villafastigheter framtagits?
2. Vad är skälet till att förslaget om statlig fastighetsskatt utarbetats inom bostadsdepartementet?

1984/85:33 av *Gösta Andersson* (c) till industriministern om arbetsmarknadssituationen i Högsby:

I samband med att Fogelfors Hus i Högsby kommun gick i konkurs har företagets anställda och deras familjer försatts i ett mycket svårt läge. Det finns inga eller mycket små möjligheter att få arbete inom kommunen. Redan tidigare har kommunen förlorat en stor andel arbetstillfällen, både på det administrativa området och på näringslivsområdet. Såväl Fågelfors samhälle som hela Högsby kommun går en svår framtid till mötes om inte kraftfulla åtgärder sätts in. Det ser nu ut att finnas små möjligheter att rädda bruket, när både industriverket och regeringen satt stopp för lån till fortsatt husproduktion. De anställda och andra lokala krafter gör nu stora ansträngningar för att skapa nya arbetstillfällen i Fågelfors. Dessa föredömliga initiativ borde statsmakterna aktivt stimulera.

Jag vill därför ställa följande fråga till industriministern:

Vilka insatser är industriministern beredd att göra för att vända utvecklingen i en positiv riktning i Fågelfors?

Nr 3

Onsdagen den
3 oktober 1984

1984/85:34 av *Hugo Bergdahl* (fp) till arbetsmarknadsministern om arbetsmarknadssituationen i Fagersta:

*Meddelande om
frågor*

Många kommuner i Bergslagen har drabbats hårt av omstruktureringen inom stålhanteringen. En av de kommuner som drabbats hårdast är Fagersta.

Fagerstas bekymmer kan också beskrivas på följande sätt. Fagersta kommun hade 1970 drygt 17 000 innevånare, arbetslösheten kunde redovisas i tvåsiffriga tal – dvs. knappt 100 personer och den kommunala utdebiteringen var 23 kr. 1984 är invånarantalet drygt 14 000, arbetslösheten närmar sig 600 personer, vartill kommer de som är sysselsatta i AMS regi och ungdomslagen, och utdebiteringen är 32 kr. och 20 öre.

Vilka åtgärder anser arbetsmarknadsministern vara nödvändiga för att stoppa denna oroväckande utveckling för Fagersta kommun och vända trenden mot en ljusare framtid?

den 3 oktober

1984/85:35 av *Hugo Hegeland* (m) till finansministern om regeringens inflationsmål för år 1985:

Enligt regeringsförklaringen är målet att inflationen under loppet av 1985 ej skall överstiga nivån 3 %.

Vilka särskilda medel tänker regeringen tillgripa, utöver de föga verkningfulla diskussionerna med parterna på arbetsmarknaden, för att förverkliga detta ytterst ambitiösa mål när varken prisstopp eller hyresstopp hjälpte för att klara det mindre ambitiösa inflationsmålet om 4 % år 1984?

1984/85:36 av *Lennart Brunander* (c) till utrikesministern om ökad livsmedelshjälp till svältdrabbade länder i Afrika:

Stora delar av Afrika har åter drabbats av torka och missväxt. Befolkningen i flera länder svälter och dör i brist på mat, samtidigt som vi i industriländerna har överflöd på mat.

FAO, FN:s organ för livsmedelsfrågor, förutsåg genom sina observationer den nu aktuella situationen och begärde ökad livsmedelshjälp från industriländerna. Trots denna vädjan har dock svenska livsmedelshjälpen inte ökat nämnvärt.

Jag vill mot denna bakgrund fråga utrikesministern varför inte Sverige hörsammat FAO:s vädjan om ökad livsmedelshjälp:

Är utrikesministern – mot bakgrund av de larmrapporter vi nu får – beredd att föreslå att regeringen omprövar sitt tidigare ställningstagande och nu snabbt ökar den svenska livsmedelshjälpen?

1984/85:37 av *Sven Henricsson* (vpk) till kommunikationsministern om utveckling av viss järnvägstrafik:

I och med sommarens kampanj har för första gången en samlad ansträngning gjorts för att popularisera inlandsbanan som turist- och reseled. Trots den ganska korta tid som stod till förfogande och vissa premiärbekymmer synes resultatet ha överträffat alla förväntningar med bred marginal. Nya uppslag för att i framtiden förstärka en positiv utveckling för inlandsbanan i synnerhet och Norrlands inland i allmänhet kan nu noteras.

Mot denna bakgrund vill jag fråga:

Är regeringen beredd att hindra avveckling och i stället uppmuntra liknande samlade aktiva åtgärder för utveckling av järnvägstrafiken ute i landets regioner?

1984/85:38 av *Paul Lestander* (vpk) till statsrådet Roine Carlsson om arbetssituationen för trafikflygets kabinpersonal:

En forskningsrapport om fysiska belastningar på kabinpersonal vid trafikflygning redovisades 1980. Där påvisades betydande arbetsmiljöproblem och lades fram olika förslag till förbättringar. Mycket litet har skett sedan dess inom exempelvis SAS.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag fråga statsrådet Roine Carlsson:

På vilket sätt kommer statsrådet att utnyttja statens ägarinflytande i SAS för att förbättra kabinpersonalens arbetssituation och utrustning?

1984/85:39 av *Karin Ahrland* (fp) till utrikesministern om bistånd till Afghanistans folk:

Det är nu snart fem år sedan Sovjet första gången sände trupper till Afghanistan, och det är ungefär fem månader sedan Sovjets sjunde offensiv inne i landet inleddes. Även om nyhetsförmedlingen från Afghanistan är knapp och censurerad vet vi med säkerhet att den ryska taktiken numera går ut på terror mot civilbefolkningen främst genom bombattor från hög höjd. Vi vet dessutom att bomberna stundom fälls på pakistanskt område.

I årets tal till FN:s generalförsamling berörde utrikesministern Afghanistanfrågan och sade bl. a.: "De främmande ockupationstrupperna måste dras bort. Lidandet för civilbefolkningen måste bringas till ett slut."

Har regeringen några planer på konkreta åtgärder från svensk sida för att bistå Afghanistans folk i dess kamp för självständighet?

8 § Kammaren åtskildes kl. 14.03.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON